

28/2
7/3

Mera älsklig än fjollig

DIANA COOPER är i sin tredje och sista memoarbok (*Trumpets from the steep*, Rupert Hart-Davis, 30 shilling) lika ytlig, pratig och vimsig som förut, men hennes mod, älskvardhet och charm framträder starkare mot bakgrunden av de stora händelser som hon genomlever och vittnar om. Boken börjar med krigsutbrottet och slutar med några rader om tiden efter mannens död 1954. Under kriget var Duff Cooper informationsminister, regeringsombud i Fjärran Östern och i Algeriet och slutligen ambassadör i Paris. Det mesta är om resor, besök och festar under denna tid; till det trevligaste hör beskrivningen av hur lady Diana under sommarmånader i England bedrev svin- och hönskötsel för att dryga ut matransonerna. Bland de många berömdheter som skymtar i boken är Winston Churchill och Charles de Gaulle; den store generalen — av Coopers och deras vänner kallad Wormwood — beskrivs som vanligt som kantiq, svärkonverserad och irritabel. Man tar farväl av den äldrande tjuserskan med tillgivenhet och rörelse; med sitt goda hjärta, sitt goda humör och sin iver att behaga måste hon ha öksamman av mänsklig glädje.

HERBERT TINGST

Rasfrågan i England

Att man sedan några år talar och skriver om en rasfråga i England beror nästan uteslutande på den starka invandringen av färgade — negrer och mulatter — från Västindien. Dessa invandrare kommer endast till en ringa del för studier, utbildning eller eljest i syfte att snart resa tillbaka, de kommer för att tjäna sitt uppehälle och stanna i England. Under trycket av arbetslöshet eller under lockelsen av den högre engelska standarden har invandrarna av denna kategori blivit allt talrikare sedan början av 1950-talet. Åren 1955—1959 var genomsnittet drygt 20 000; 1960 steg antalet till över 50 000, och därför är problemet just nu mera aktuellt än någonsin. Av 300 000 färgade i England beräknas 200 000 vara västindier. Skulle invandringen fortgå i samma takt som under de senaste åren, har England om tjugu år en färgad befolkning på mellan en och två miljoner. En rad ingående arbeten har ägnats saken, senast vidlyftiga vetenskapliga studier av "Centre for Urban Studies" och "Institute of Race Relations".

Liberal invandringspolitik

Diskrimination förekommer i betydande omfattning, därom finnes intet tvivel. Västindierna, som huvudsakligen söker sig till storstäder som London, Liverpool, Manchester och Birmingham, är inte välkomna som hyresgäster

Frågan om de färgades ställning i England har på senare tid ägnats allt större uppmärksamhet, särskilt då de svårigheter som möter färgade immigranter att finna såväl bostad som arbete. Problemet — som i någon form väntas komma upp vid den förestående samväldekonferensen — behandlas här av Herbert Tingsten.

(minst 75 procent av dem som hyr ut rum säger nej) och tenderar bland annat därför att samlas i vissa områden, från vilka de vita försvinner. På arbetsmarknaden möter liknande svårigheter. Praktiskt taget alla arbetsgivare bestrider att de systematiskt stänger ute färgade, men fakta visar att invandrarna sällan får anställning om vit arbetskraft finns att tillgå, att man på många håll tar emot blott ett litet bestämt antal färgade, att dessa är arbetslösa i större omfattning än de vita och att de i regel får enkla yrkesförsyningar än deras yrkesförmåga skulle berättiga dem till i hemlandet. På varuhus finns nästan inga färgade expediter; enligt de kommunala myndigheternas beslut är däremot många anställda på bussar och spårvagnar. Ett stort antal näringsställen vägrar att ta

emot färgade. Upplopp och våldshandlingar riktade mot de färgade har förekommit, men endast vid några få tillfällen och inte under de två senaste åren.

Ar rasfördomar avgörande för inställningen? Frågan är komplicerad. De flesta hyresvärdar och arbetsgivare förklarar att de inte har något emot färgade, men tillägger ofta att huset eller firman eller kontoret skulle förlora anseende om färgade eller i varje fall många färgade komme dit. Flera jakttagare hävdar att det mera är fråga om motvilja mot eller oro för främlingar över huvud än om rasfördomar; vid opinionsundersökningar påstår de flesta engelsmän att de hellre ser att man släpper in färgade som tillhör samväldet än vita invandrare av annan nationalitet. Det väsentliga är att färgen i de flesta fall gör det omjligt för västindierna att smälta in i den engelska befolkningen på samma sätt som exempelvis de hundratusentals polska immigranterna under och efter andra världskriget.

Medborgarrätt i England

För den hittills förda liberala invandringspolitikerna är det säkerligen avgörande att det gäller folk från samväldet med traditionell medborgarrätt i England; en liknande politik i fråga om alla som vill invandra är knappast tänkbar. Detta torde också förklara att partier och organisationer nästan genomgående uttalar sig mot någon spärr. Med alldeles särskild fasthet har denna linje hållits av labourpartiet och den centrala fackföreningsledningen, och man har till och med i resolutioner begärt förbud mot privat diskrimination, efter mönstret av ett antal amerikanska stater; i enskilda fackföreningar har däremot reaktion mot anställning av färgade i några fall fastställts. Regeringen har avvisat förslag om lagstiftning av denna art, men klart vänt sig mot av enskilda konservativa framkastade tankar på något slags spärr.

Senast kom frågan före i underhuset i mitten av februari. En konservativ ledamot krävde en lagstiftning som utestängde sjuka och personer utan garanti om anställning; han förnekade varje tanke på rasspärr, men hans anförande gällde nästan alltigenom den västindiska invandringen. Från regeringssidan avvisades initiativet, men man utgår från att saken i någon form skall tas upp vid den blivande samväldekonferensen.

Problemet kompliceras av att västindierna hör till samväldets trognaste medlemmar utanför de anglosaxiska staternas krets. I Västindien är det en självklarhet att man vill bevara förbindelser med England, och vid samtal med västindiska studenter slår det mig att de har mycket av samma litet romantiska känsla för "drottningen och landet" som man träffar i Kanada, Australien och Nya Zeeland.

HERBERT TINGSTEN